

נייר עמדה בנושא

השתתפות המדינה ביישום התקנות לשיפור תנאי מחייתן של מטילות

הדילמה הערכית

משרד החקלאות מקדם תקנות לשיפור תנאי מחייתן של מטילות ביצים. ככלל, מהלך זה מיישם את המבט היהודי, הרגיש לסבלם של בעלי החיים והרואה ב"צער בעלי חיים" איסור. מאידך, עולה חשש כבד, שהתקנות החדשות יפגעו אנושות בפרנסתם של המגדלים, משום שרבים מהם לא יוכלו לעמוד בהוצאות ההשקעה העצומה הנדרשת לקיום התקנות. ראוי לציין שמרבית המגדלים חיים באזורי ספר – סמוך לגבולה הצפוני של מדינת ישראל. קיום הלולים כאמצעי פרנסה באזורים אלו, מהווה אם כן גם אינטרס לאומי משמעותי.

המבט היהודי

המבט היהודי רגיש לצדדים השונים, ומבקש לאזן ביניהם בצורה הראויה.

- 1. צער בעלי חיים אל מול תורף אנושי:** התורה אסרה "צער בעלי חיים". עם זאת, ככלל, הגישה העיקרית בין פוסקי ההלכה היא שבמקום שבו יש צורך אנושי משמעותי, הותר לצער בעלי חיים. על רקע זה, למשל, התירו פוסקי ההלכה ניסויים בבעלי חיים לצורכי רפואה וכן שימוש בבעלי חיים לצרכים כלכליים.
- 2. על החברה הישראלית לשפר את תנאי המחיה של התרנגולות:** המצב שבו נעשה שימוש במיליוני ביצים תוך גרימת סבל משמעותי למטילות, נוגד את העיקרון של "צער בעלי חיים", שכן הגדלת שטח המחיה של המטילות ושיפור תנאי המחיה שלהן יעלה את מחיר הביצים לצרכן אך במעט; הסבל לתרנגולות רב – ואילו הרווח הכלכלי לאדם מועט. נמצא שמבחינת החברה הצרכנית המציאות שבה תרנגולות מטילות חיות בתנאים ירודים כל כך, נוגדת את דרכה של תורה.
- 3. חובה להגן על צרכיהם הבסיסיים של בני אנוש, ובכלל זה צרכי הפרנסה של המגדלים:** גם במסגרת השינוי המבורך של שיפור תנאי המחיה של המטילות צרכיו הבסיסיים של האדם קודמים לצרכי בעלי החיים. על כן, לא ניתן להטיל את עיקר העלויות על המגדלים, שכן הדבר דורש מהמגדלים להיכנס להשקעות ולסיכונים כלכליים משמעותיים.

מסקנה

הקפדה על איסור "צער בעלי חיים" צריכה לבוא לצד התחשבות בצרכי פרנסתם של המגדלים, לפיכך יש להטיל את עיקר העלות על החברה כולה. בדרך זו, גם ההשפעה על עליית מחיר הביצה כמוצר יסוד - תפחת.

עמדת רבני צהר היא שיש לקדם את התקנות החדשות לשיפור תנאי המחיה של המטילות, בכפוף לכך שעיקר הנטל הכלכלי יוטל על כלל החברה, ולא על המגדלים. על כן על המדינה להשתתף בעיקר העלויות הכרוכות ביישום התקנות.